

Beeld: ANP

ACTUELE OPDRACHT

BOVENBOUW VO

80 jaar bevrijding

Nieuws in de klas

Het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia

80 jaar bevrijding

De actuele opdrachten zijn kortere opdrachten naar aanleiding van een nieuwsartikel of gebeurtenis.

Op 5 mei is het precies 80 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog in Nederland tot een einde kwam en het land werd bevrijd. Een dag ervoor, op 4 mei, herdenken we in het hele land oorlogsslachtoffers. Door het huidige mondiale oorlogsgeweld lijken deze dagen voor sommigen belangrijker dan ooit, terwijl anderen zich misschien ongemakkelijk voelen om in deze tijden vrijheid te vieren.

Hoewel de polarisatie in de maatschappij toeneemt, is Nederland, voor de meeste mensen, nog steeds een van de veiligste landen ter wereld om in te wonen (In 2024 stond ons land op plek 18 in de Global Peace Index).

In dit lesmateriaal bespreken de leerlingen eerst met elkaar wat ze weten van de Tweede Wereldoorlog. Vervolgens gaan ze met behulp van Taalsteun een column uit *Trouw* analyseren. Ze noteren welke woorden ze moeilijk vinden, en vervolgens gaan ze met een schrijfkader aan de slag om hun eigen mening over het onderwerp onder woorden te brengen.

Begrippenlijst

Column

Een column is een korte, persoonlijk getinte tekst waarin de schrijver op een subjectieve, vaak prikkelende of humoristische manier zijn of haar mening geeft over een actueel onderwerp. Een column is een tekst waarin de mening van de schrijver centraal staat, maar waarin vaak feiten worden gebruikt ter ondersteuning of als aanleiding voor het betoog.

Benodigheden:

- Digibord, kranten of websites van nieuwstitels

VO bovenbouw

Lesduur - 2 lesonderdelen van 15- 30 minuten

Journalistiek, Nederlands, Maatschappijleer

Actuele les: 80 jaar bevrijding

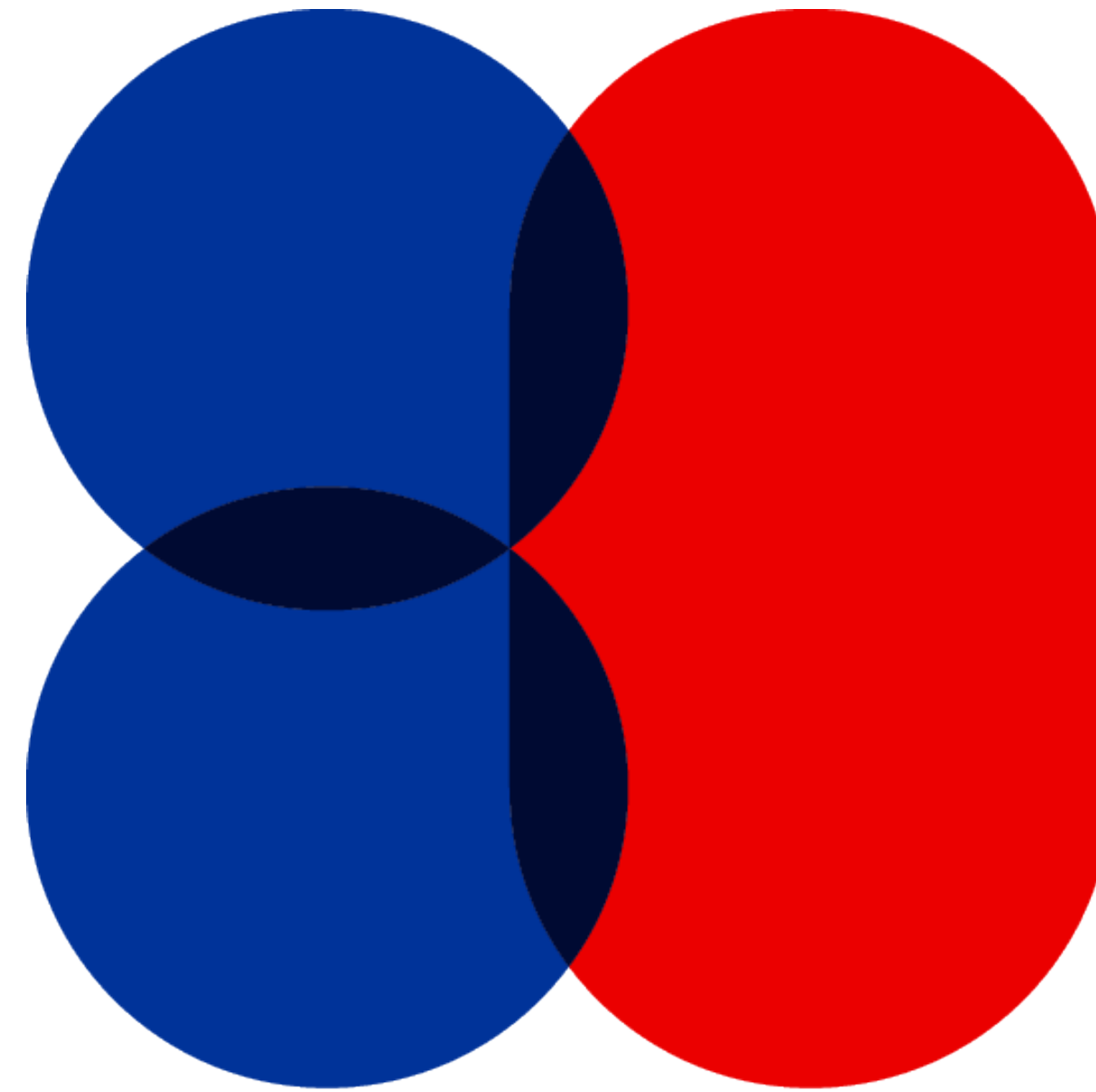
INTRODUCTIE

80 jaar bevrijding

Op 4 mei staat heel Nederland stil bij Nederlandse oorlogsslachtoffers, en een dag erna, op 5 mei, vieren we tijdens Bevrijdingsdag onze vrijheid. Dit jaar is het precies 80 jaar geleden dat Nederland na de Tweede Wereldoorlog werd bevrijd.

Op dit moment is er veel oorlogsleed gaande in de wereld, en lijken mensen uit verschillende groepen in onze maatschappij steeds meer tegenover elkaar te staan. Het gevoel van veilig zijn is hier niet altijd voor iedereen even groot, ondanks het feit dat Nederland van alle landen ter wereld nog steeds een van de veiligste landen is om in te wonen. Veel mensen die de Tweede Wereldoorlog wel hebben ervaren, zijn inmiddels overleden of heel oud. Toch vinden veel mensen het juist nu heel belangrijk om het leed van toen niet te vergeten en deze zware periode uit de Nederlandse geschiedenis te blijven herinneren.

In dit lesmateriaal bespreken jullie eerst met elkaar wat jullie weten van de Tweede Wereldoorlog. Vervolgens analyseren jullie met behulp van Taalsteun een column uit *Trouw*. Dan gaan jullie met een schrijfkader aan de slag om je eigen mening over het onderwerp onder woorden te brengen.

Beeld: Logo Nationaal Comité 4 en 5 mei

Wat weet jij van de Tweede Wereldoorlog?

Klassikaal

Bespreek met elkaar in de klas: Wat weet jij van de Tweede Wereldoorlog? De docent kan de steekwoorden opschrijven op het digibord zodat er een woordenwolk ontstaat. Denk bijvoorbeeld na over een antwoord op de volgende vragen:

- Heb je zelf familieleden of ken je mensen die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt?
- Staan jullie zelf thuis stil bij Dodenherdenking? Houden jullie bijvoorbeeld twee minuten stilte?
- Waarom wel/niet?
- Dit jaar is bijna iedereen vrij op Bevrijdingsdag. Ga jij Bevrijdingsdag vieren? Waarom wel/niet?

NB Er is hier geen goed of fout. Het is de bedoeling dat de leerlingen en docent een open gesprek met elkaar aangaan.

Parachutisten tijdens Market Garden (Foto: Anoniem, 1944, National Archives and Records Administration).

Column

Deel 1: Klassikaal

- Lees samen met de klas de column uit *Trouw* van Leonie Breebaart: <https://www.trouw.nl/opinie/laat-israel-onze-herdenkingen-niet-torpederen~bae30e95/> (ook te vinden in de bijlage)
- Markeer moeilijke woorden of zinnen in de tekst.
- Gebruik Taalsteun om deze woorden uit te leggen. De betekenis kun je zelf noteren of de docent noteert deze op het digibord.

Deel 2: Individueel

- Lees de column nu zelf nog een keer rustig door.
 - Wat is de visie van filosoof Omri Boehm? Probeer dit in één of twee zinnen uit te leggen en schrijf dit op.
 - Is columnist Leonie Breebaart het wel of niet eens met de visie van Omri Boehm? Uit welke delen van de column blijkt dit?
- Om je te helpen kun je onderstaand tabel gebruiken tijdens het lezen:

Argumenten voor	Argumenten tegen	Woorden/zinnen in de tekst die deze argumenten onderbouwen

- Op basis van de hierboven gevonden argumenten ga je opschrijven en proberen onder woorden te brengen of je het wel of niet met de columnist eens bent. Gebruik hiervoor het volgende schrijfkader:

- o Ik wil uitleggen dat ik het wel/niet eens ben met de visie van Leonie Breebaart omdat...
 - o Een argument dat ik sterk/zwak vind, is...
 - o De reden waarom ik het hiermee eens/oneens ben, is omdat...
- Aan het einde van je tekst schrijf je nog een korte reflectie over of en hoe de column je denken over het onderwerp heeft beïnvloed.
 - o De column heeft mijn mening veranderd omdat...
 - o Ik heb geleerd dat...
- Bespreek jullie teksten eventueel met elkaar in de klas.

Leonie Breebaart

Leonie Breebaart is
redacteur bij *Trouw*

Laat Israël ónze herdenking niet torpederen

ANTWOORDBLAD VOOR DOCENTEN

Opdracht 2

Deel 1

Lijst met mogelijke moeilijke woorden uit de column en de betekenis ervan:

Holocaust: De systematische vervolging en moord op Joden door de nazi's tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Humanistisch universalisme: Een filosofische benadering die stelt dat alle mensen gelijkwaardig zijn, ongeacht hun achtergrond of afkomst.

Nakba: De verdrijving van Palestijnen tijdens de oprichting van de staat Israël in 1948, wat in het Arabisch "catastrofe" betekent.

Relativeren: iets minder belangrijk maken dan het is, of het in een breder perspectief plaatsen.

Dehumanisering: Het ontmenselijken of ontdoen van menselijke eigenschappen, vaak gebruikt om te beschrijven hoe groepen mensen worden behandeld alsof ze minder dan menselijk zijn.

Hypocrisie: Het voorwenden van deugd of goede eigenschappen die men niet bezit; schijnheiligheid.

Polariserend: Het veroorzaken van een situatie waarin mensen in twee tegenovergestelde groepen worden verdeeld.

Gotspe: Een Jiddisch woord dat "brutale onbeschaamdheid" betekent.

Utopie: Een ideale of perfecte samenleving die vaak onbereikbaar is.

Manipulatie: Het opzettelijk beïnvloeden of controleren van iemand of iets op een vaak oneerlijke manier.

Deel 2

Enkele punten uit de column die aangeven dat de columnist het eens is met de visie van Omri Boehm:

1. Ondersteuning van Humanistisch Universalisme: De columnist beschrijft Boehms pleidooi voor een humanistisch universalisme, waarin alle mensen gelijkwaardig zijn, als een waardevolle benadering. Dit suggereert dat de columnist deze visie ondersteunt.
2. Kritiek op Politieke Manipulatie: De columnist bekritiseert de Israëlische regering voor het beschuldigen van Boehm van het relativeren van de Holocaust en het gebruik van overlevenden als instrumenten van politieke manipulatie. Dit impliceert dat de columnist het eens is met Boehms kritiek op het gebruik van trauma's voor politieke doeleinden.
3. Afkeer van Hypocrisie: De columnist wijst op de hypocrisie van de Israëlische regering en benadrukt dat Boehm een einde wil maken aan alle vormen van dehumanisering. Dit toont aan dat de columnist Boehms afkeer van hypocrisie deelt.
4. Waardering voor Inclusiviteit: De columnist pleit voor een herdenking die inclusief is voor alle Nederlanders, ongeacht hun achtergrond of loyaliteit. Dit sluit aan bij Boehms visie op gelijkwaardigheid en inclusiviteit.
5. Positieve Vermelding van Boehms Erkenning: De columnist vermeldt dat Boehm de prestigieuze Leipziger Buchpreis heeft ontvangen voor zijn werk, wat aangeeft dat zijn ideeën gewaardeerd worden. Dit suggereert dat de columnist Boehms erkenning als een positieve ontwikkeling ziet.

Leonie
Breebaart

Leonie Breebaart is
redacteur bij *Trouw*

Laat Israël ónze herdenking niet torpederen

Bestaan er tachtig jaar na de bevrijding filosofen die de Holocaust, dat dieptepunt van ontmenselijking, verbinden aan kritiek op het huidige Israël? Zeker bestaan die, en één van hen is Omri Boehm. De Israëlisch-Duitse filosoof en onderzoeker bepleit een humanistisch universalisme. Alle mensen zijn ‘radicaal’ gelijkwaardig. En dus zijn Palestijnse levens evenveel waard als Israëlische levens. Met die gelijkheid valt niet te marchanderen, zoals Israel volgens Boehm al decennia doet.

In zijn boek *Israël, een utopie* pleit hij, heel consequent, voor één ongedeeld land, waar Joden en Palestijnen volstrekt gelijkwaardig samenwonen. Aan deze ‘utopie’, zoals hij het zelf noemt, blijft hij vasthouden, ook na de bloedige Hamas-aanslag van 7 oktober én de nietsontziende wraakcampagne van Netanyahu daarna. Boehm ziet zijn humanistische utopie als enige alternatief voor een eeuwig voortdurende oorlog.

In Duitsland deed Boehms boek pijn, want kritiek op Israël ligt daar begrijpelijkerwijs gevoelig. Boehm doet ook best opmerkelijke uitspraken. Samenleven in Israël lukt volgens hem alleen als de inwoners én de Nakba (de verdrijving van de Palestijnen) én de Holocaust ‘leren vergeten’. Dat klinkt cru, maar deze kunst van het vergeten biedt Israël ook hoop op een nieuw begin.

Eigenlijk zegt Boehm tegen politiek leiders: gebruik trauma’s niet om het onderlinge wantrouwen te voeden. En dat geluid wordt in Duitsland inmiddels gewaardeerd. Vorig jaar kreeg Boehm de prestigieuze Leipziger Buchpreis ervoor uitgereikt. Volgens de jury bestrijdt zijn radicale humanisme de ‘ideologische verharding van vandaag’.

Komende zondag 6 april zou Boehm spreken op de herdenking van de bevrijding van concentratiekamp Buchenwald. Zóu inderdaad, want woensdag bleek de lezing ineens afgelast te zijn.

Jens-Christian Wagner, directeur van de stichting Gedenkstätten Buchenwald und Mittelbau-Dora, betreurt de het zeer, maar de uitnodiging heeft hem helaas in conflict gebracht met ‘vertegenwoordigers van de Israëlische regering’. Overlevenden van Buchenwald zijn daarin ‘meegezogen’ en zelfs tot ‘instrument’ van het conflict geworden, aldus Wagner.

Als de Israëlische regering zich er niet mee had bemoeid, had Omri Boehm dus gewoon kunnen spreken. Maar helaas: volgens Israël ‘relatieveert’ Boehm de Holocaust en gebruikt hij die als instrument van ‘politieke manipulatie’. Vooral dat laatste is natuurlijk een gotspe, als je bedenkt uit welke hoek de kritiek komt. Wie anders dan Israël zorgde deze week dat Buchenwald-overlevenden instrument werden van ‘politieke manipulatie’? En wie anders dan Netanyahu zorgt dat het viertien van ónze bevrijding zoveel mensen hypocriet voorkomt, aangezien Palestijnen in Gaza dagelijks worden verjaagd, uitgehongerd en uitgemoord?

Het is precies die hypocrisie waar Boehm een einde aan maakt, door zijn afkeer te uiten van alle dehumanisering, door consequent humanistisch te denken. Maar juist dát geluid wordt zwartgemaakt.

Je mag hopen dat Nederland de ‘vertegenwoordigers van de Israëlische regering’ bij de komende herdenkingen buiten de deur houdt, wat bij deze door Geert Wilders gegijzelde regering nog maar de vraag is. Alleen zonder Israëls bemoeienis wordt 80 jaar bevrijding een plechtigheid voor álle Nederlanders, naar welke partij of verdrukt volk hun loyaliteit ook uitgaat, een herdenking waar we zonder wantrouwen (en liefst zonder polariserend vlagvertoon) naast elkaar staan in gezamenlijke afkeer van elke politiek van ontmenselijking.

80 jaar bevrijding is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de bovenbouw van het VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave 80 jaar bevrijding
Samenstelling en redactie: Laila de Miranda

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl